

Številka zadeve: Up-444/09

Datum odločbe: 12.4. 2012

Področje: Svoboda izražanja, varstvo pravice do zasebnosti

Izrek: Sodba Vrhovnega sodišča št. II Ips 164/2006 z dne 22. 1. 2009 se razveljavi in zadeva se vrne temu sodišču v novo odločanje.

Dodatno: Ni mnenja vlade, niti DZ

Odločitev: število glasov **7 (za) :2 (proti)**; brez PLM ali OLM

SAMO ZA: Petrič, Mozetič, Jadek Pensa, Sovdat, Zobec, Korpič Horvat, Deisinger

SAMO PROTI: Klampfer, Pogačar

Izločeni: /

POVZETEK ZADEVE:

V pravnem postopku je sodišče prve stopnje pritožnici (družbi Modrijan, d. o. o.) naložilo obveznost, naj iz pravnega prometa oziroma trgovskih tokov odstrani knjigo z naslovom Iskalci grala – poskus oživljanja nemške manjšine v Sloveniji avtorice Alenke Auersperger, ki na straneh 95, 255, 256 in 295 vsebuje citate iz dveh zasebnih pism tožnikov. Hkrati je sodišče pritožnici prepovedalo izdajanje, prodajo in razširjanje te knjige ali katere koli druge publikacije, v kateri bi bila objavljena zasebna pisma tožnikov oziroma v celoti ali delno povzeta vsebina pism tožnikov, za primer kršitve teh prepovedi pa ji je naložilo, naj vsakemu tožniku plača za vsako posamezno kršitev denarni znesek v višini 30.000,00 SIT s pripadajočimi obrestmi. Zoper prvostopenjsko sodbo je pritožnica vložila pritožbo. Višje sodišče je pritožbi ugodilo in sodbo sodišča prve stopnje spremenilo tako, da je tožbene zahteve v celoti zavrnilo. Zoper to sodbo sta tožnika vložila revizijo. Vrhovno sodišče je reviziji ugodilo in sodbo sodišča druge stopnje spremenilo tako, da je zavrnilo pritožnično pritožbo ter potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. To odločitev je oprlo na stališče, da je bilo s tem, ko tožnika nista dala predhodnega dovoljenja za citiranje pism v knjigi, poseženo v njuno pravico do pisemske tajnosti. Ker Vrhovno sodišče v izpodbijani sodbi ni zadostilo zahtevi, ki sodišču nalaga tehtanje med človekovima pravicama, ki se srečujeta, upošteva vse ustavnopravno odločilne okoliščine, je US njegovo sodbo razveljavilo.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	PS		S		
PROTI: Klampfer, Pogačar	1	0,5			
ZA: vsi ostali		0,5	1	1	

V tej zadevi je podana ekonomska dimenzija, ker je izpodbijana sodba Vrhovnega sodišča v imenu zaščite pravice do zasebnosti izjemno posegla v ekonomsko svobodo pritožnice, in sicer tako da ji je naložilo umik knjige iz prodaje, prepovedalo nadaljnje izdajanje te knjige ter ji še naložilo denarno kazen v višini 30.000 sit za primere kršitve te prepovedi. Gre za izničenje ekonomske svobode pritožnice v tej zadevi, zato PS 5, ker pa je US sodbo Vrhovnega sodišča razveljavilo v imenu večje zaščite svobode izražanja, je pozicija S na 3 – uravnoteženo; ker, če bi želelo manj poseči v ekonomsko svobodo, bi lahko v samo odločilo v zadevi in zaščitilo svobodo izražanja avtorice ter s tem omogočilo takojšnjo nadaljnjo prodajo knjige.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe		PS	S		

V tem primeru ne gre za družbeno dimenzijo, niti ne v najširšem smislu, ker US ni presoјalo odnosov med družbenimi skupinami, temveč konkretni primer svobode izražanja avtorice ter prizadetih posameznikov, ki jim je bilo z objavo konkretne knjige poseženo v zasebnost, konkretno v njihovo pisemsko tajnost.

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe		S		PS	
PROTI: Klampfer, Pogačar			0,5	1	1
ZA: vsi ostali	1	1	0,5		

V tem primeru gre za avtoritarno dimenzijo. US razveljavi sodbo Vrhovnega sodišča, ki je poseglo v pravico založnika in avtorice do (umetniškega) izražanja, ne da bi našlo ustrezno sorazmerje med uveljavljano pravico ter pravico do zasebnosti. Pozicija sodbe je **S** 2, ker US teži k zaščiti pravice posameznika, poseže v obstoječi red, tako da Vrhovnemu sodišču naloži novo tehtanje. **S** 1 bi bilo, če bi samo odločilo o zaščiti svobode izražanja. **PS** pa bi bila, nasprotno, na poziciji 4, ker bi US ohranilo red vzpostavljen s sodbo.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA	3	<i>Se sklicuje na ESČP v podporo argumentom, ni pa odločilno</i>
PROTI: Klampfer, Pogačar	NC	<i>Ne vemo, ker nista obrazložili glasu proti.</i>

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	NC	<i>Ni mnenja.</i>
PROTI: Klampfer, Pogačar	NC	<i>Ni mnenja.</i>

NAKLONJENOST DZ (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	NC	<i>Ni mnenja.</i>
PLM1: Klampfer, Pogačar	NC	<i>Ni mnenja.</i>

